

مقطع تحصیلی: کاردانی ■ رشته معماری ترم دوم سال تحصیلی: ۱۳۹۸-۱۳۹۹

نام درس: اصول نقاشی دیواری نام و نام خانوادگی مدرس: مهران رضایی

آدرس email مدرس mehranrezaei056@gmail.com تلفن همراه مدرس: ۰۹۱۲۵۶۱۶۲۴۴۴

جزوه درس اصول نقاشی دیواری

مربوط به هفته : جلسه چهارم ■

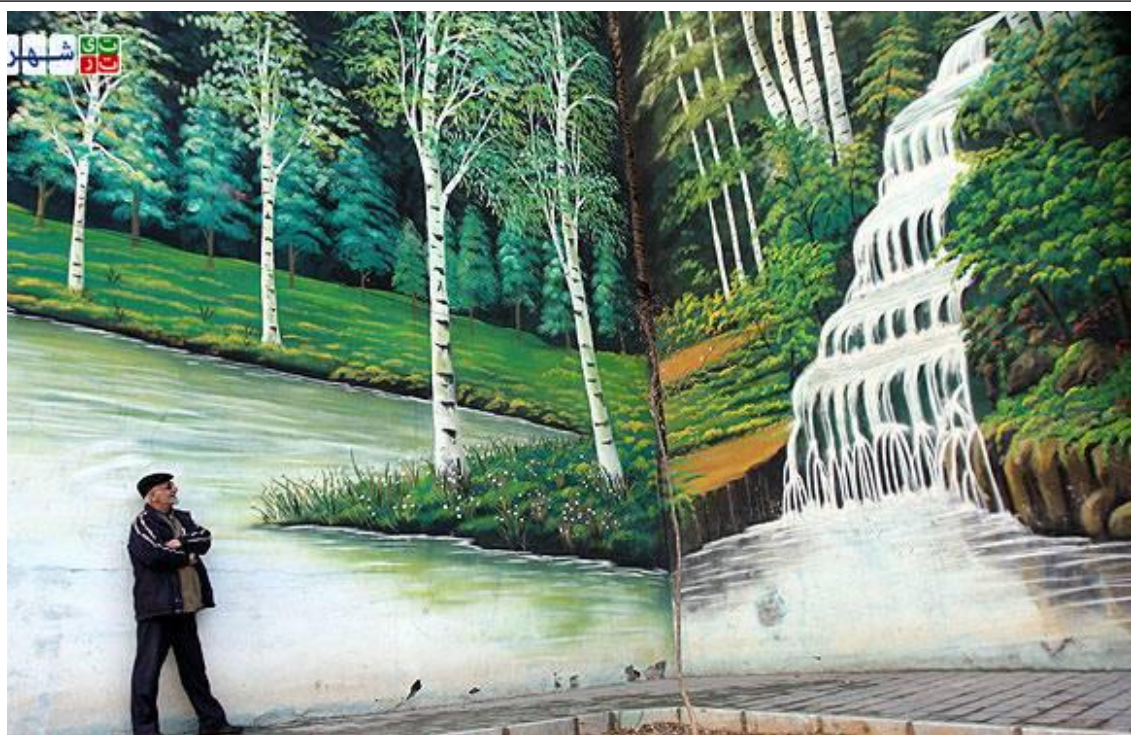
power point: دارد □ ندارد ■

voice: دارد □ ندارد ■

text: دارد ■ ندارد □

نقاشی هایی دیواری قدمتی به اندازه تاریخ زندگی انسان ها دارد. نخستین دیوارنگاری ها درون غارها توانست انسان های اولیه که اولین اجتماعات بشری را در زیستی که همسان و همگام با طبیعت شکل داده بودند، می توان دید. هر چند در طول تاریخ دیوارنگاری ها جای خود را به احجام بزرگ سنگی دادند تا این المان های زندگی گروهی به نمادی برای معرفی فرهنگ، تمدن، هنر و البته شیوه سیاست رهبران و پادشاهان در دوره گذشته تبدیل شود.

اکنون نقاشی های دیواری در تمام شهرهای دنیا به عنوان یک المان شهری با هدف زیباسازی تعریف می شود. هر چند تاریخ دیوارنگاری در دنیا سیر تحولی به مراتب بیشتری نسبت به نقاشی های دیواری در شهر تهران دارد، اما می توان نخستین سبک های دیوارنگاری را در تهران به شیوه امروزی در زمان قبل از انقلاب دید. اما اوج این هنر را می توان در دوران پیروزی انقلاب اسلامی و بعد از آن ورود ایران به جنگ تحمیلی در پایتخت مشاهده کرد.

نخستین بررسی‌ها نشان می‌دهد در دهه ۶۰ دیوارنگاری در شهر تهران بر اساس شرایطی که کشور در آن قرارداد داشت، مفهوم مقاومت، دفاع مقدس، شهید و... را به خود گرفت. در این دوران بود که سبک نقاشی پرتله شهدا بر دیوارهای شهر وارد شد. اما در دهه ۷۰ شاهد افول و بی‌توجهی این هنر در شهر تهران بودیم تا اینکه در دهه ۸۰ با ورود شهرداری تهران و به تبع آن سازمان زیباسازی به این موضوع سال‌های سعی و خطای هنرمندان برای به تصویر کشیدن مفاهیم زندگی بر دیوارهای بلند این شهر شروع شد.

در دهه ۹۰ نیز به دلیل ورود سلیق شهرداران مناطق و بسیاری از سازمان‌های ذی‌نفع در این بخش شاهد نقاشی‌های تصاویری از کوه، دست و دریا در برخی از دیوارهای شهر هستیم. در واقع در این دهه شهرداری تهران با هدف پوشاندن زشتی‌های دیواره‌های کهنه و فرسوده شهر بدون اینکه به دنبال القای مفهوم خاصی در نقاشی‌های دیوار باشند، از این المان برای زیباسازی ظاهری دیوارها و ساختمان‌های شهر استفاده کردند که این شیوه و طرز مدیریت در طولانی مدت این مدل از نقاشی‌های دیواری را به یکسری زوائد بصری سیما و منظر شهری تبدیل کرد.

در بررسی سیر تاریخی دیوارنگاری در تهران باید به مفهوم نوشته‌های دیواری یا همان گرافیتی‌ها در زمان پیروزی انقلاب اسلامی نیز توجه کرد. گرافیتی‌های دیواری به نوعی شعار نویسی‌های اعتراضی‌ای بودند که همسو با جریان انقلاب پیش می‌رفتند.

این در حالی است که بعد از پیروزی انقلاب در شهر تهران سال‌های زیادی همچنان نشانه‌های گرافیتی‌های زمان انقلاب بر روی دیوارهای شهر دیده می‌شد. حتی با شروع دوران دفاع مقدس نیز همچنان در برخی از دیوارهای این شهر شعار نویسی‌های دوران انقلاب دیده می‌شد و شهرداری وقت تهران برای پاک کردن این دیوارنگاری‌ها اقدام خاصی را انجام نداده بود.

دیوارنویسی را می توان یک پای ثابت دیوارنگاری در تهران قلمداد کرد. چرا که در زمان دفاع مقدس نیز استفاده از دیوارنویسی که عمدتاً حاوی موضوعات ارزشی مانند سخنان بزرگان، سخنان امام خمینی(ره)، وصیت نامه شهدا و ... بود برای بالا بردن روحیه مقاومت و ایستادگی مردم همچنان استفاده می شد. هدف از این المان در واقع بالا بردن اعتقاد مردم در ادامه دادن راه امام و شهدا و رزمندگان بود.

اواسط دفاع مقدس بود که شهدا به عنوان اسطوره های یک جنگ نابرابر نام هایشان بر کوچه ها و خیابان های این شهر نقش بست. به همین دلیل برای پاسداشت از رشادت و قهرمانی این اسطوره ها از تصاویر آنه نیز به عنوان نقاشی دیواری ارزشی بر دیوارهای شهر استفاده شد.

می توان گفت که در دهه ۶۰ هماهنگ با جریان های کشور موضوعات نقاشی های دیواری با مفاهیم جنگ تحمیلی، شهدا، خانواده شهدا انتخاب و تعداد زیادی از این دیوارنگاری ها در تهران اجرایی شد.

حتی در این دوره شاهد اجرای نقاشی های مفهومی با موضوع شهادت بر دیوارهای شهر تهران به عنوان آثار ماندگار بودیم. آثاری که در همان سال ها و حتی سال های بعد مورد توجه هنرمندان عکاس قرار گرفت و تصاویر آنها در کتاب های زیادی به عنوان دیوارنگاری های شاخص آن زمان به چاپ رسید.